

This is a self-archived version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Author(s): Aaltonen, Jukka; Johansson, Jan; Lahti, Ilpo; Salo, Tapio

Title: Johannes Myyrä 1946–2023

Year: 2023

Version: Published version

Copyright: © 2023 Therapeia-säätiö

Rights: In Copyright

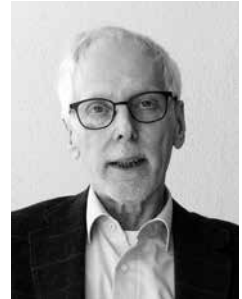
Rights url: <http://rightsstatements.org/page/InC/1.0/?language=en>

Please cite the original version:

Aaltonen, J., Johansson, J., Lahti, I., & Salo, T. (2023). Johannes Myyrä 1946–2023. *Psykoterapia*, 42(4), 328-329.

Jukka Aaltonen, Jan Johansson, Ilpo Lahti & Tapio Salo

Johannes Myyrä 1946–2023

Psykoanalyttikko, psykologian lisensiaatti Johannes Myyrä menehtyi 18.4.2023 pitkän sairauden murtamana. Hän oli syntynyt Tampereella 30.4.1946. Hän opiskeli psykologiksi Turun yliopistossa ja koki jo varhaisessa vaiheessa psykoanalyttisen ajattelutavan omakseen. Kielitaitoisena hän suuntautui alusta alkaen kansainvälisyyteen ja opiskeli myös Tšekkoslovakiassa ja Ranskassa. Suomessa hän aluksi suuntautui yliopistouralle, mutta ennen pitkää hänen kiinnostuksensa vei häntä kohti psykoterapiaa. Valmistuttuaan psykoanalyttikoksi hän toimi uransa loppuun asti yksityispraktikkona ensin Turussa ja sitten Oulussa. Therapiean koulutusanalyttikoksi Johannes nimitettiin 1990-luvun alussa. Hän näki psykodynaamisen psykoterapian ja yleensäkin psykodynaamisen ajattelutavan tärkeyden mielenterveyden häiriöiden hoidossa ja oli siksi aloitteentekijänä ja kouluttajana lukuisissa psykoterapiakoulutuksissa niin Turussa kuin myöhemmin Oulussa ja Rovaniemellä. Turussa hän aloitti ensimmäiset ruotsinkieliset psykoterapeuttikoulutukset yhteistyössä Åbo Akademin kanssa. Oulussa hän toimi useiden psykoterapiakoulutusten johtajana aivan viime vuosiin asti ja Jyväskylässä hän oli yliopiston järjestämän psykodynaamisen psykoterapeuttikoulutuksen johtaja. Therapiean piirissä hänet muistetaan inspiroivana kouluttajana ja kirjoittajana lukuisista yhteyksistä.

Johannes piti erittäin tärkeänä varsinaisen psykoterapeuttisen teorian opetuksen lisäksi niin filosofian, kirjallisuuden kuin elokuvan ja taiteen yhdistämistä koulutukseen, ja hän oli edelläkävijänä Suomessa liittäessään elokuvan mukaan koulutukseen välineenä ymmärtää tunteita ja mielen toimintaa.

Eräs Johanneksen intohimoista oli ranskalainen psykoanalyysi, ja ranskan kielen taitoisena hän – tutustuttuaan Jacques Lacanin ajatukseen – käänsi Lacanin kirjoituksia suomeksi. Käännöstensä ja kirjoitustensa kautta hän tutustutti suomalaisia psykoterapeutteja Lacanin teorioihin. Hän oli kysytty, innostava luennoija ja myös aktiivinen kirjoittaja. Hänen kielensä oli tarkkaa ja terävää, niin puhuttuna kuin kirjoitettuna. Puhuttu ja kirjoitettu kieli olivat hänelle tärkeitä ilmaisun välineitä, mutta hän eli myös kaikissa muissa kielissä; kuvataide, musiikki ja ruumin ilmaisukeinot olivat hänelle kaikki väyliä siihen, mitä hän piti tärkeimpänä – toisen ihmisen, toisen mielen tavoittaminen ja ymmärtäminen.

Ehkä merkityksellisintä Johanneksen psykoanalyttikon uralla oli työ, jonka hän teki seksuaalisuuden ja sukupuolen tutkijana. Ensimmäisten joukossa hän käsitteli asiallisesti ja ilman patologisointia seksuaalisuuden ja rakkauden eri ilmenemismuotoja aikana, jol-

loin suhtautuminen psyko-piireissäkin oli vielä kielteissävytteistä ja jolloin homoseksuaalisuutta saatettiin pitää perversiona. Johannes näki rakkauden kauneuden sen monissa muodoissa.

Johanneksen psykoanalyttista ajattelua sävyttivät niin Martti Siiralan ajatukset kuin Jacques Lacanin tulkinta psykoanalyysistä. Siinä korostui toiseuden ääni, joka ei suostu homogeenisuuden vaatimukseen ja houkutuksiin, vaan kulkee tinkimättömästi kohti omaa kokemustaan. Oman sisäisen kokemuksen merkitys oli Johannekselle luovuttamaton, jota hän ei suosunut uhraamaan yksimielisyyden ja sovinnaisuuden alttareilla. Tämä näkyi muun muassa hänen *Psykoteraapia*-lehden kirjoittamisensa kolumneissa, jotka terävästi ja välillä poleemisesti ottavat kantaa erilaisiin psykoanalyysin ja psykoteraapian ilmiöihin.

Johannes oli erittäin sivistynyt ja kiinnostunut oikeastaan kaikesta kulttuurielämän alueella. Hän tunsikin hyvin niin kirjallisuutta, teatteria, kuvataiteita kuin musiikkia ja teki puolisonsa Karin kanssa monia kulttuurimatkoja Euroopassa. Hänen kykynsä oppia kieliä oli ilmiömäinen, ja eräskin ystävä kertoi matkasta Kreikassa, jossa kuuli Johanneksen puhuvan kreikkaa pai-

kallisten kanssa. Hän kysyi, missä Johannes oli kreikkaa opiskellut, jolloin Johannes vähän hämmennyneenä totesi, ettei hän itsekään luullut kreikkaa osaavansa opiskelusta puhumatakaan. Johanneksen kulttuuriharrastuksiin kuului myös näytelmien ohjaaminen. Hän perusti ystäviensä kanssa teatteriryhmä Ma Non Troppon Therapeia-yhdistyksen yhteyteen, ja eri kirjoittajien – mm. Beckett, Ibsen, Ionesco, Tšehov – näytelmien esityksiä oli lukuisia niin Helsingissä, Turussa kuin Oulussakin.

Johannes rakasti ihmistä ja elämää, minkä hänen monet ystävänsä saivat kokea. Hänen kykynsä olla suhteessa mitä erilaisempien ihmisten kanssa ei koskaan lakannut hämmästyttämästä. Hän puhui useaa kieltä, ja missä opitut kielet eivät riittäneet, kädet tulivat avuksi. Hänen kanssaan aikaa viettäneet muistavat hänen pulputtavan puheensa ja lämpimän huumorinsa. Ihmisenä – ja ajattelijana – hänessä yhdistyi äärimmäinen herkkyyks, lämpö ja rohkeus.

Kirjoittajat ovat Johannes Myyrän ystäviä ja kollegoita.